

KLAGANDE
Statens medieråd

MOTPART
United International Pictures AB

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 7 december 2018
i mål nr 27187-18, se bilaga A (ej medtagen här)

SAKEN
Godkännande av åldersgräns för biografilm

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Statens medieråd yrkar att åldersgränsen ändras i enlighet med myndighetens ursprungliga beslut, dvs. att filmen ska godkännas för offentlig visning med åldersgräns från elva år. Statens medieråd för fram bl.a. följande. Förvaltningsrätten har sänkt åldersgränsen till sju år och anger som skäl för avgörandet bl.a. att det är positivt för barn att ta del av filmens budskap. En bedömning av skada för välbefinnandet kan inte innefatta en framställnings eventuella positiva effekter på åskådaren då en sådan bedömningsgrund saknar rättsligt stöd. Enligt Statens medieråd krävs ett tydliggörande av vad som ska vägas in vid prövningen om åldersgränser.

United International Pictures AB anser att överklagandet ska avslås och för fram bl.a. följande. Filmen har nåtts av en stor publik och den svensk-dubbade versionen, vars primära målgrupp är barn under åtta år och deras föräldrar, står för 57 % av biobesöken. Bolaget har inte mottagit några klagomål och bara sett en enda negativ kommentar om åldersgränsen av tusentals kommentarer på Internet. Bolaget drar slutsatsen att föräldrarna själva, som bäst avgör vad deras egna barn klarar av att se, anser att filmen inte är skadlig för barn under elva år.

Filmen har visats för kammarrättens ledamöter.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 5 § lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt får framställningen i en film inte godkännas för visning för barn under sju år, under elva år eller under femton år, om den kan vara till skada för välbefinnandet för barn i den aktuella åldersgruppen.

Den nu gällande lagen om åldersgränser för film har ersatt den tidigare gällande lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram, den s.k. filmgranskningslagen. Genom att en ny lag infördes avskaffades förhandsgranskningen av film som var avsedd att visas offentligt för personer över 15 år, medan åldersgränser för film avsedd att visas för barn behölls. I förarbetena anges i det sammanhanget bl.a. följande. Barnkonventionen erkänner barnets rätt att ta del av information och annat innehåll i massmedier. Samtidigt ska konventionsstaterna uppmuntra utvecklingen av lämpliga riktlinjer för att skydda barnet mot information och material som är till skada för barnets välfärd. Det måste alltså göras en avvägning mellan barnets behov av skydd och dess rätt till informationsfrihet. Vid denna avvägning måste även barnets ålder spela in på ett sådant sätt att ju äldre barnet blir desto mindre blir dess behov av skydd och desto större tyngd ska tillmätas rätten till informationsfrihet. Åldersgränserna är en hjälp för vuxna i barnens närhet när det gäller att bedöma en films eventuella skadlighet för barn i en viss ålder. (Prop. 2009/10:228 s. 41.)

I förarbetena till 5 § i den nuvarande lagen anges bl.a. följande. Bestämmelsen motsvarar 5 § i filmgranskningslagen. Bedömningsgrunden för åldersprövningen har ändrats från ”psykisk skada” till ”skada för välbefinnandet”. Kriteriet avser att bättre beteckna den prövning som redan görs av den beslutande myndigheten. Bedömningen ska således även fortsättningsvis i huvudsak utgå från om en framställning kan medföra stark rädsla, skräck, panik, oro eller förvirring. Den bedömning myndigheten har att göra vid åldersprövningen måste innefatta en avvägning mellan å ena sidan intresset av att skydda barn och å andra sidan barns rätt till informationsfrihet. (Prop. 2009/10:228 s. 45 f. och 77.)

I RÅ 1994 ref. 48 uttalade Högsta förvaltningsdomstolen följande. Avgörande för bedömningen av om en framställning kan anses vålla psykisk skada är framställningens verkan på barn inom den åldersgrupp som

är aktuell. Något lagligt utrymme för att vid denna bedömning ta hänsyn till en films informationsvärde eller historiska värde finns inte.

Kammarrättens bedömning

Kammarrätten ska bedöma om framställningen i filmen Spiderman: Into the Spider-Verse kan vara till skada för välbefinnandet för barn i åldersgruppen sju till elva år och i så fall inte godkännas för offentlig visning med åldersgräns från sju år. Av förarbetena till 5 § i den nuvarande lagen framgår att den bedömningen ska göras med utgångspunkt från samma grund som enligt den tidigare lagen. Det innebär att bedömningen ska utgå från om framställningen kan medföra stark rädsla, skräck, panik, oro eller förvirring. Uttalandena i förarbetena om att beslutande myndighets bedömning vid åldersprövningen måste innefatta en avvägning mellan å ena sidan intresset av att skydda barn och å andra sidan barns rätt till informationsfrihet uppfattar kammarrätten tar sikte på hur dessa intressen bör vägas mot varandra vid barns olika åldrar, bl.a. att mindre barn har större behov av skydd än äldre barn (jfr prop. 2009/10:28 s. 41 och 77). Dessa uttalanden tar alltså inte sikte på den prövning som ska göras i fråga om den aktuella framställningen. Även enligt den nuvarande lagen saknas således lagligt utrymme för att ta hänsyn till en films informationsvärde eller historiska värde vid prövningen av om framställningen i filmen kan vara till skada för välbefinnandet för barn i den aktuella åldersgruppen (jfr RÅ 1994 ref. 48).

Framställningen Spiderman: Into the Spider-Verse är en animerad långfilm med superhjältetema. Filmen har ett stort antal actionscener med en utpräglad serietidningestetik som varvas med mer berättande scener där karaktärerna och händelseförloppet i filmen skildras och fördjupas. Bland dessa finns ett antal scener som kan framstå som skrämmande och vålla visst obehag för barn i den aktuella åldersgruppen. I egenskap av spänningsmoment får de emellertid, även för dessa barn, anses vara ett

förväntat inslag i superhjeltegenren. Scenerna är också snabbt övergående och inte av karaktären att de kan anses medföra sådan stark rädsla, skräck, panik, oro eller förvirring som avses med begreppet skada för välbefinnandet. Framställningen i filmen kan därför inte vara till skada för välbefinnandet för barn i åldersgruppen sju till elva år. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1) (ej medtagen här).

Ingela Fridström
kammarrättsråd
ordförande

Elisabet Reimers
kammarrättsråd
referent

Erik Hjulström
kammarrättsråd

Maya Hald
föredragande jurist

I avgörandet har även deltagit de särskilda ledamöterna Patrik Sjöberg och Börje Svensson.